ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1982

Vyhlásené: 16.12.1982 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

**Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.**

**166**

**ZÁKON**

z 15. decembra 1982,

**ktorým sa mení a dopĺňa zákon o hospodárskej arbitráži**

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

**Čl. I**

Zákon č. 121/1962 Zb. o hospodárskej arbitráži v znení neskorších predpisov sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 1 úvodná veta a ustanovenia označené písmenami a) a b) znejú:

**„§ 1**

a) prejednáva a rozhoduje hospodárske spory medzi socialistickými organizáciami, organizačnými jednotkami alebo organizačnými zložkami, prípadne orgánmi socialistických organizácií, pokiaľ sú oprávnené vystupovať v hospodárskych vzťahoch vo svojom mene, ako aj medzi ostatnými účastníkmi hospodárskych záväzkových vzťahov[1]) (ďalej len „organizácie"),

b) pripravuje na svojom úseku návrhy zákonov Federálneho zhromaždenia a nariadení vlády Československej socialistickej republiky z oblasti hospodárskych vzťahov a na základe zákonného splnomocnenia a v jeho medziach vydáva všeobecne záväzné právne predpisy,“.

Doterajšie ustanovenia označené písmenami b), c), d) sa označujú písmenami c), d), e).

2. § 1 sa dopĺňa ustanovením označeným písmenom f), ktoré znie:

„f) v prípadoch a za podmienok ustanovených osobitnými predpismi rozhoduje o odvode do štátneho rozpočtu a o uložení hospodárskej pokuty.“.

3. § 2 ods. 1 znie:

„(1) Hospodárske spory, ktoré hospodárska arbitráž prejednáva a rozhoduje, sú najmä

a) spory o uzavretí hospodárskych zmlúv a spory o zmenu alebo zrušenie hospodárskych záväzkov (predzmluvné spory),

b) spory o reálne plnenie,

c) spory majetkové,

d) spory o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je o to naliehavý právny záujem (určovacie spory),

e) spory o základné podmienky dodávky.“.

4. § 2 ods. 2 písm. b) znie:

„b) spory z majetkových vzťahov v medzinárodnom obchodnom styku,[2])

5. § 2 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Vláda Československej socialistickej republiky môže nariadením ustanoviť, v ktorých prípadoch hospodárska arbitráž nerozhoduje spory uvedené v odseku 1 písm. a) až d) vzniknuté vnútri výrobnej hospodárskej jednotky alebo podobne usporiadanej hospodárskej jednotky, a ustanoviť, kto tieto spory rozhoduje.".

6. V § 2a ods. 2 sa za slovo „Vláda" vkladajú slová „Československej socialistickej republiky".

7. V § 8 sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Na zabezpečenie úloh Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky jej poskytujú ostatné orgány hospodárskej arbitráže potrebné informácie, písomnosti a podklady a vyvíjajú potrebnú súčinnosť; od krajských štátnych arbitráží môže Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky vyžadovať tieto údaje a súčinnosť len s vedomím príslušnej Štátnej arbitráže Českej socialistickej republiky alebo Štátnej arbitráže Slovenskej socialistickej republiky.".
Doterajší odsek 2 sa označuje ako odsek 3.

8. V § 9

a) v odseku 1 v štvrtej vete sa slovo „vymenúva" nahrádza slovom „ustanovuje",

b) v odseku 2 v tretej vete sa slovo „vymenúvajú" nahrádza slovami „ustanovujú a odvolávajú",

c) v odseku 3 v prvej vete sa slovo „vymenúva" nahrádza slovom „ustanovuje".

9. Za § 9 sa vkladá § 9a, ktorý znie:

**„§ 9a**

(1) Za štátneho arbitra sa môže ustanoviť politicky a odborne vyspelý, bezúhonný československý občan, ktorý

a) má vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore právo,

b) po určený čas sa pripravoval ako arbitrážny čakateľ na výkon činnosti štátneho arbitra čakateľskou praxou a úspešne zložil arbitrážnu skúšku, ktorou preukázal potrebné vedomosti a skúsenosti na výkon funkcie štátneho arbitra.

(2) Čakateľskú prax a arbitrážnu skúšku upraví podrobnejšie všeobecne záväzným právnym predpisom Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky; úpravu týkajúcu sa čakateľskej praxe a arbitrážnej skúšky čakateľov vojenskej zložky Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky ustanoví Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky po dohode s Federálnym ministerstvom národnej obrany.".

10. § 10 ods. 2 a 3 znejú:

„(2) Prezídium Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky

a) rozhoduje o zmene rozhodnutí orgánov hospodárskej arbitráže alebo o zrušení týchto rozhodnutí a o prikázaní sporu na nové prejednanie v prípadoch uvedených v § 42 a o zmene rozhodnutí o uložení hospodárskej pokuty v prípadoch uvedených v § 46b,

b) schvaľuje rokovací poriadok Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky.

Na týchto veciach sa prezídium môže platne uznášať za prítomnosti väčšiny svojich členov. Pri rovnosti hlasov platí za prijatý návrh, pre ktorý hlasoval hlavný arbiter Československej socialistickej republiky.

(3) Prezídiu Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky patrí ďalej prerokúvať najmä

a) návrhy právnych predpisov pripravovaných Štátnou arbitrážou Československej socialistickej republiky,

b) rozbory a návrhy na opatrenia predkladané vláde Československej socialistickej republiky alebo vláde niektorej z oboch republík,

c) najzávažnejšie stanoviská Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky na zabezpečenie jednotného výkladu právnych predpisov na hospodárskom úseku.".

11. V § 13 písm. a) a b) sa slová „predzmluvné a majetkové" nahrádzajú slovom „hospodárske".

12. V § 13 sa doterajší text označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekom 2, ktorý znie:

„(2) Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky rozhoduje o uložení hospodárskych pokút

a) ak návrh na uloženie hospodárskej pokuty smeruje proti organizácii alebo orgánu hospodárskeho riadenia v pôsobnosti federácie alebo proti niekoľkým organizáciám či orgánom, z ktorých aspoň jeden je v pôsobnosti federácie, alebo proti niekoľkým organizáciám či orgánom v pôsobnosti oboch republík,

b) ak návrh na uloženie hospodárskej pokuty súvisí so zaistením obrany a bezpečnosti štátu alebo s dodávkami v odbore štátnych hmotných rezerv.".

13. V § 13a ods. 1 písm. a) sa slová „predzmluvné a majetkové" nahrádzajú slovom „hospodárske".

14. V § 13a sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky alebo Štátna arbitráž Slovenskej socialistickej republiky rozhoduje o uložení hospodárskych pokút, pokiaľ nie je príslušná Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky.".

15. V § 13a sa doterajší odsek 2 označuje ako odsek 3, ktorý znie:

„(3) Miestna príslušnosť Štátnej arbitráže Českej socialistickej republiky alebo Štátnej arbitráže Slovenskej socialistickej republiky sa spravuje sídlom orgánu, prípadne organizácie, proti ktorej smeruje arbitrážna žiadosť, prípadne návrh na uloženie hospodárskej pokuty, alebo proti ktorej sa začína konanie z vlastného podnetu; ak arbitrážna žiadosť smeruje proti viacerým orgánom, prípadne organizáciám, spravuje sa príslušnosť sídlom ktorejkoľvek z nich.".

16. § 14 ods. 3 znie:

„(3) Ak ide o investičnú výstavbu, ktorá bola uložená vládou alebo ktorá je súčasťou komplexnej bytovej výstavby, spravuje sa miestna príslušnosť v sporoch medzi dodávateľom a investorom, ako aj medzi dodávateľom investora a jeho dodávateľmi miestom, kde sa investičná výstavba uskutočňuje. Pre prejednávanie a rozhodovanie sporov týkajúcich sa plnenia pre vývoz alebo z dovozu, ak je aspoň jednou zo strán organizácia oprávnená na zahraničnoobchodnú činnosť, a sporov medzi hlavným dodávateľom vývozného investičného celku a jeho dodávateľmi, je príslušná štátna arbitráž vykonávajúca pôsobnosť krajskej štátnej arbitráže pre územie hlavného mesta Prahy alebo územie hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy; miestna príslušnosť sa spravuje sídlom organizácie oprávnenej na zahraničnoobchodnú činnosť. Ak ide o spor medzi organizáciami oprávnenými na zahraničnoobchodnú činnosť, spravuje sa miestna príslušnosť ustanovením odseku 2, a ak ide o spor medzi hlavným dodávateľom vývozného investičného celku a jeho dodávateľom, sídlom vývozného odberateľa.".

17. V § 20 sa doterajší text označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekmi 2 a 3, ktoré znejú:

„(2) O začatí konania z vlastného podnetu alebo z podnetu hlavného arbitra Československej socialistickej republiky vydá príslušná hospodárska arbitráž písomné rozhodnutie, v ktorom najmä určí postavenie strán sporu a predmet hospodárskeho sporu. Rozhodnutie doručí stranám sporu.

(3) Konanie sa začne dňom, keď hospodárskej arbitráži došla arbitrážna žiadosť. Konanie z vlastného podnetu hospodárskej arbitráže alebo z podnetu hlavného arbitra Československej socialistickej republiky sa začne dňom vydania písomného rozhodnutia o jeho začatí.".

18. § 21 ods. 1 znie:

„(1) Arbitrážna žiadosť musí obsahovať označenie organizácie, ktorá ju podala, a organizácie, proti ktorej žiadosť smeruje, označenie predmetu sporu, skutočností a dôkazov, o ktoré sa opiera, ako aj návrh, ako sa má rozhodnúť.".

19. V § 22 ods. 2 sa vypúšťa časť vety za bodkočiarkou.

20. Za § 22 sa vkladá § 22a, ktorý znie:

**„§ 22a**
**Odmietnutie arbitrážnej žiadosti**

(1) Ak organizácia neodstráni vytknuté vady arbitrážnej žiadosti v určenej lehote, hospodárska arbitráž rozhodnutím žiadosť odmietne.

(2) Ak sa arbitrážna žiadosť podala na orgáne hospodárskej arbitráže, ktorý nie je príslušný na jej prejednanie, postúpi ju tento orgán príslušnému orgánu, ktorý je oprávnený o veci rozhodnúť, a v rozhodnutí ho o tom upovedomí. Hospodárska arbitráž odmietne rozhodnutím arbitrážnu žiadosť, ak vec nepatrí do jej právomoci; v tom prípade žiadosť postúpi orgánu, ktorý je oprávnený o veci rozhodnúť, a v rozhodnutí uvedie, že spor nepatrí do právomoci hospodárskej arbitráže. Právne účinky spojené s podaním takto postúpených arbitrážnych žiadostí zostávajú zachované.

(3) Ak hospodárska arbitráž nemôže z obsahu arbitrážnej žiadosti zistiť orgán, ktorý je oprávnený o veci rozhodnúť, alebo ak je v žiadosti uvedený niekto, kto nemôže byť stranou v spore, hospodárska arbitráž rozhodnutím žiadosť odmietne a vráti ju tomu, kto žiadosť podal. Právne účinky spojené s podaním takých arbitrážnych žiadostí zostávajú pritom zachované len vtedy, ak sa právo uplatní do 30 dní po doručení vrátenej žiadosti na orgáne, ktorý je oprávnený o veci rozhodnúť.".

21. V § 23 na konci sa pripája táto veta:

„Rovnaké povinnosti má organizácia, proti ktorej sa začalo konanie z vlastného podnetu hospodárskej arbitráže, alebo z podnetu hlavného arbitra Československej socialistickej republiky.".

22. V § 25 ods. 3 sa na konci pripájajú tieto vety:

„Za znalca ustanoví hospodárska arbitráž po vypočutí strán organizáciu alebo osobu oprávnenú na znaleckú činnosť podľa osobitných predpisov;[3]) súčasne môže uložiť stranám potrebnú súčinnosť so znalcom. Hospodárska arbitráž môže použiť namiesto znaleckého posudku potvrdenie alebo odborné vyjadrenie príslušného orgánu alebo ústavu. Hospodárska arbitráž doručí stranám sporu znalecký posudok, prípadne znenie potvrdenia alebo odborného vyjadrenia; strany sú oprávnené sa k nemu vyjadriť a navrhovať jeho doplnenie.".

23. § 27 sa vypúšťa.

24. § 28 včítane nadpisu znie:

**„§ 28**
**Zastavenie arbitrážneho konania**

Ak odpadne dôvod arbitrážneho konania prv, než sa spor rozhodol, alebo ak v tej istej veci sa arbitrážne konanie začalo, alebo o veci rozhodol orgán hospodárskej arbitráže, vydá hospodárska arbitráž rozhodnutie o zastavení konania, a ak je to potrebné, rozhodne o náhrade nákladov konania.“.

25. Za § 30 sa vkladá § 30a, ktorý znie:

**§ 30a**

a) výrok rozhodnutia, pokiaľ bol vyhlásený po skončení arbitrážneho konania,

b) dohodu organizácií schválenú pri arbitrážnom konaní,

c) výrok, že rozhodnutie nadobúda právoplatnosť jeho vyhlásením,

d) dopĺňajúce prednesy znalcov podstatné pre rozhodnutie sporu,

e) procesné rozhodnutia, ktorými sa určuje postup konania, pokiaľ sa nimi uložili povinnosti stranám v spore.

26. V § 31 ods. 2

a) v prvej vete na začiatku sa slová „Hlavný arbiter Československej socialistickej republiky" nahrádzajú slovami „Príslušný hlavný arbiter" a za slová „Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky" sa vkladajú slová „prípadne Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky alebo Štátna arbitráž Slovenskej socialistickej republiky",

b) druhá veta sa nahrádza týmto znením: „Obdobne vedúci krajských štátnych arbitráží vymenujú na návrh krajskej odborovej rady pracovníkov, ktorých budú krajské štátne arbitráže povolávať za členov arbitrážnych komisií.".

27. § 32 znie:

**„§ 32**

(1) Jednotlivé hospodárske spory, ktorých rozhodovanie patrí do právomoci hospodárskej arbitráže, môže prejednávať a rozhodovať aj rozhodca. Výnimku tvoria spory, na prejednávanie a rozhodovanie ktorých je príslušná Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky, Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky alebo Štátna arbitráž Slovenskej socialistickej republiky, spory týkajúce sa plnenia pre vývoz alebo z dovozu, ak je aspoň jednou zo strán organizácia oprávnená na zahraničnoobchodnú činnosť, a majetkové spory o sumu presahujúcu 500 000 Kčs. Pokiaľ organizácia v priebehu sporu navrhne zníženie alebo odpustenie majetkovej sankcie alebo zníženie náhrady škody, alebo ak rozhodca zistí, že sú dané podmienky odvodu podľa osobitných predpisov, je rozhodca povinný postúpiť spor na ďalšie prejednanie a rozhodnutie príslušnému orgánu hospodárskej arbitráže.

(2) Rozhodca je občan, ktorého si organizácie zvolili písomnou dohodou pre rozhodnutie určitého sporu a ktorý s voľbou vyslovil súhlas. Organizácie si volia rozhodcu pre rozhodnutie určitého sporu, najmä ak ide o spor, pri riešení ktorého sa môžu uplatniť špeciálne znalosti a skúsenosti rozhodcu (ekonomické, technické, organizačné a pod.).

(3) Podanie arbitrážnej žiadosti u rozhodcu má tie isté právne účinky ako podanie žiadosti na hospodárskej arbitráži.

(4) Rozhodca je povinný bez zbytočného odkladu spor prejednať; ak bez vážnych dôvodov nepokračuje v prejednávaní sporu, môže ktorákoľvek zo strán požiadať príslušný orgán hospodárskej arbitráže, aby spor rozhodol.

(5) Rozhodnutie vydané rozhodcom má účinky arbitrážneho rozhodnutia. Ak organizácia nesplní rozhodnutie spôsobom a v lehote v ňom určenej, alebo ak lehota nebola určená, do 15 dní od jeho doručenia, vykoná sa rozhodnutie podľa tohto zákona.

(6) Ak je rozhodnutie rozhodcu v rozpore s právnymi predpismi alebo zásadami hospodárskej politiky Československej socialistickej republiky, môže príslušná Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky alebo Štátna arbitráž Slovenskej socialistickej republiky na návrh alebo z vlastného podnetu rozhodnutie za podmienok určených v § 41 zrušiť a spor prikázať na prejednanie príslušnému orgánu hospodárskej arbitráže. Návrh na preskúmanie sa podáva u orgánu hospodárskej arbitráže, ktorý by bol príslušný spor rozhodnúť.

(7) Prejednávanie a rozhodovanie sporov rozhodcom upraví podrobnejšie všeobecne záväzným právnym predpisom Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky.".

28. § 35 ods. 1 znie:

„(1) Arbitrážne rozhodnutie obsahuje označenie orgánu hospodárskej arbitráže, označenie strán, mená ich zástupcov, označenie predmetu sporu, arbitrážny výrok a jeho odôvodnenie. Vo výroku sa rozhodne aj o nákladoch konania.".

29. § 35 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Chyby v písaní alebo v počtoch alebo iné zrejmé nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia opraví hospodárska arbitráž kedykoľvek aj bez návrhu organizácie. Rozhodnutie o oprave doručí stranám sporu.".

30. § 37 ods. 1 znie:

„(1) Ak na základe predložených dôkazov, prípadne vykonaného vyšetrenia nie je predmet sporu celkom objasnený, možno v majetkových sporoch a celkom výnimočne aj v iných hospodárskych sporoch rozhodnúť bez arbitrážneho konania.".

31. V § 38 ods. 1 sa suma „20 000 Kčs" nahrádza sumou „50 000 Kčs".

32. V § 40

a) doterajší odsek 3 sa označuje ako odsek 1 a text v zátvorke sa upravuje takto: „(§ 2 ods. 2 a 3)",

b) doterajší odsek 1 sa označuje ako odsek 2,

c) doterajší odsek 2 sa označuje ako odsek 3 a v ňom slová „môže hospodárska arbitráž vynucovať" sa nahrádzajú slovami „hospodárska arbitráž vynucuje".

33. V § 40 sa pripájajú odseky 4, 5 a 6, ktoré znejú:

„(4) O návrhu na výkon rozhodnutia uložením poriadkovej pokuty rozhoduje hospodárska arbitráž vždy písomným rozhodnutím spravidla bez arbitrážneho konania. Ak to hospodárska arbitráž považuje za potrebné, rozhoduje za účasti organizácií. Pre toto konanie platia primerane ostatné ustanovenia tretej časti.

(5) Ak hospodárska arbitráž z dôvodov hodných osobitného zreteľa nevyhovie návrhu na výkon rozhodnutia uložením poriadkovej pokuty, rozhodne o odklade výkonu a pokutu uloží na žiadosť oprávnenej organizácie podanú po tom, čo dôvody odkladu pominú.

(6) Ak organizácia dokáže, že povinnosti uložené rozhodnutím alebo im zodpovedajúce práva prešli na inú organizáciu, možno rozhodnutie vykonať proti alebo v prospech tejto inej organizácie; hospodárska arbitráž v rozhodnutí vyznačí, že došlo k prechodu povinností alebo práv na inú organizáciu.".

34. V § 41

a) v odseku 1 v prvej vete sa slová „môže Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky, prípadne" nahrádzajú slovami „môže príslušná Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky alebo",

b) za odsek 1 sa vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Príslušná Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky alebo Štátna arbitráž Slovenskej socialistickej republiky môže preskúmať rozhodnutie krajskej štátnej arbitráže aj vtedy, ak po vydaní rozhodnutia sa zistili nové skutočnosti, ktoré nemohli byť stranám sporu známe v čase jeho vydania, majú však podstatný význam pre rozhodnutie a so zreteľom na ne je rozhodnutie v rozpore s právnymi predpismi alebo zásadami hospodárskej politiky Československej socialistickej republiky.",

c) v doterajšom odseku 2 v prvom riadku sa slová „Za rovnakých podmienok" nahrádzajú slovami „Za podmienok určených v odsekoch 1 a 2". Tento odsek sa označuje ako odsek 3 a vkladá sa zaň nový odsek 4, ktorý znie:

„(4) Z podnetu hlavného arbitra Československej socialistickej republiky je príslušná Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky alebo Štátna arbitráž Slovenskej socialistickej republiky povinná do 15 dní začať konanie o preskúmaní rozhodnutia krajskej štátnej arbitráže.".

35. V § 41

a) doterajší odsek 3 sa označuje ako odsek 5 a jeho prvá veta sa nahrádza týmto znením:

„Návrh na preskúmanie môže organizácia alebo orgán, ktorý je stranou v spore, podať do 15 dní od doručenia rozhodnutia, a ak ide o návrh na preskúmanie z dôvodov uvedených v odseku 2, do 15 dní od zistenia nových skutočností.",

na konci odseku sa pripájajú tieto vety:

„Druhá organizácia je povinná sa k návrhu na preskúmanie vyjadriť. Postupuje pritom obdobne podľa § 23.",

b) doterajší odsek 4 sa označuje ako odsek 6.

36. Za § 41 sa vkladá § 41a, ktorý znie:

**„§ 41a**

Rozhodnutie vydané podľa § 41 nadobúda právoplatnosť doručením. Pokiaľ bolo preskúmané rozhodnutie zmenené, je organizácia povinná splniť ho v lehote určenej rozhodnutím o preskúmaní a ak lehota určená nebola, do 15 dní odo dňa, keď toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Uplynutím tejto lehoty sa stáva rozhodnutie vykonateľným.".

37. § 42 ods. 1 znie:

„(1) Prezídium Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky môže z dôvodov uvedených v § 41 ods. 1 a 2 zmeniť rozhodnutie orgánu hospodárskej arbitráže alebo ho zrušiť a spor prikázať na nové prejednanie. Ak ide o rozhodnutie krajskej štátnej arbitráže alebo Štátnej arbitráže Českej socialistickej republiky alebo Štátnej arbitráže Slovenskej socialistickej republiky, možno návrh na toto opatrenie podať len vtedy, ak bolo rozhodnutie preskúmané podľa § 41 ods. 1 až 3.".

38. V § 42 ods. 2 sa odkaz na „§ 41 ods. 3“ nahrádza odkazom na „§ 41 ods. 5“.

39. Za § 42 sa vkladá § 42a, ktorý znie:

**„§ 42a**

Ak sa rozhodnutie, na základe ktorého sa poskytlo plnenie, zrušilo, orgán hospodárskej arbitráže v rozhodnutí o preskúmaní uloží organizácii, aby plnenie v zodpovedajúcom rozsahu vrátila, a ak to nie je možné alebo účelné, aby nahradila cenu podľa času plnenia. Ak sa také rozhodnutie zmenilo, rozhodne orgán hospodárskej arbitráže zároveň o majetkovom vyporiadaní celého predmetu sporu.“.

40. Za § 44 sa vkladajú § 44a a 44b, ktoré včítane nadpisov znejú:

**„§ 44a**
**Náklady konania**

(1) Náklady arbitrážneho konania sú

a) arbitrážny poplatok,

b) odmena a náhrada nákladov znalca, ako aj náhrada nevyhnutných výdavkov, prípadne ušlého zárobku tých, ktorí pred hospodárskou arbitrážou vypovedajú podľa § 25 ods. 1.

(2) O náhrade nákladov arbitrážneho konania rozhoduje hospodárska arbitráž podľa výsledku sporu alebo podľa schválenej dohody strán (§ 30 ods.1), prípadne aj s prihliadnutím na okolnosti vzniku a priebehu sporu.

(3) Ak je rozhodnutie po preskúmaní podľa § 41 alebo § 42 zrušené a spor prikázaný na nové prejednanie, rozhodne orgán hospodárskej arbitráže podľa výsledku nového prejednania o nákladoch konania včítane poplatku za preskúmanie rozhodnutia. Ak sa preskúmané arbitrážne rozhodnutie ponechá bezo zmeny, znáša poplatok za preskúmanie rozhodnutia navrhovateľ. Ak sa preskúmané rozhodnutie zmení alebo ak sa urobí iné opatrenie, rozhodne sa o nákladoch konania podľa výsledku preskúmania, prípadne tiež s prihliadnutím na okolnosti, ktoré preskúmanie vyvolali.

**§ 44b**
**Doručovanie písomností**

Hospodárska arbitráž doručuje písomnosti spravidla poštou, a to do sídla organizácie; ak však organizácia uvedie v arbitrážnej žiadosti, prípadne vo vyjadrení k arbitrážnej žiadosti miesto písomného styku, doručujú sa písomnosti do tohto miesta.“.

41. § 45 ods. 2 znie:

„(2) Ten, kto bol upozornený na závadu, je povinný najneskôr do 30 dní od doručenia, ak nebola určená iná lehota, oznámiť, aké opatrenia urobil na odstránenie závady. Ak upozorneniu (signalizácii) nevyhovie, prípadne ak nemôže závadu odstrániť v rámci svojej pôsobnosti, je povinný postúpiť upozornenie (signalizáciu) v tej istej lehote svojmu nadriadenému orgánu a informovať o svojom postupe hospodársku arbitráž.“.

42. § 45 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) Na mimoriadne závažné závady upozorňuje Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky, Štátna arbitráž Českej socialistickej republiky a Štátna arbitráž Slovenskej socialistickej republiky príslušné ústredné orgány. Orgán, ktorý bol takto upozornený alebo ktorému sa signalizácia postúpila podľa odseku 2, je povinný najneskôr do 30 dní od doručenia urobiť opatrenia na nápravu. Pokiaľ nápravu neurobí v rámci svojej pôsobnosti ani po dohode s iným ústredným orgánom, je povinný v tej istej lehote informovať o tom orgán hospodárskej arbitráže, ktorý na závadu upozornil. Príslušný hlavný arbiter je

potom oprávnený predložiť upozornenie (signalizáciu) na prejednanie príslušnej vláde s návrhom opatrení.“.

43. Za § 46 sa vkladá štvrtá časť, ktorá znie:

**„Štvrtá časť**
**Osobitné konanie**

**§ 46a**
**Konanie o odvodoch do štátneho rozpočtu**

(1) Hospodárska arbitráž môže v prípade neplatnosti právneho úkonu uložiť odvod do príslušného štátneho rozpočtu, ak pri prejednávaní sporu zistí, že boli splnené podmienky ustanovené osobitným predpisom[4]) pre jeho uloženie.

(2) Hospodárska arbitráž uloží odvod sumy, ktorá mala byť ako penále zaplatená (ďalej len „odvod penále") do príslušného štátneho rozpočtu, ak pri prejednávaní sporu alebo v konaní o odvode penále do štátneho rozpočtu zistí, že boli splnené podmienky ustanovené pre uloženie tohto odvodu osobitným predpisom.[5])

(3) Konanie o odvode penále začína hospodárska arbitráž na návrh ústredného orgánu urobený na základe jeho kontrolnej alebo revíznej činnosti. Návrh musí obsahovať

a) označenie organizácií, ktorým sa má odvod uložiť,

b) skutočnosti, ktoré odôvodňujú uloženie odvodu, najmä deň vzniku a zániku práva na penále,

c) výpočet odvodu.

(4) Na prejednanie návrhu podľa odseku 3 je príslušný orgán hospodárskej arbitráže, ktorý by bol príslušný na prejednanie a rozhodnutie sporu o zaplatení penále. Návrh sa musí súčasne zaslať organizáciám, ktorým sa uloženie odvodu penále navrhuje. Organizácia je povinná do 15 dní od doručenia návrhu oznámiť svoje stanovisko k nemu hospodárskej arbitráži, navrhovateľovi a druhej organizácii.

(5) Návrh na preskúmanie rozhodnutia o odvode podľa odsekov 1 a 2 má odkladný účinok.

**§ 46b**
**Konanie o uložení hospodárskej pokuty**

(1) Hospodárska arbitráž môže hospodársku pokutu uložiť, ak zistí, že sú pre uloženie pokuty splnené podmienky ustanovené osobitným predpisom.[6])

(2) Konanie o uložení hospodárskej pokuty začína hospodárska arbitráž na návrh Výboru ľudovej kontroly Československej socialistickej republiky, výborov ľudovej kontroly republík, Federálneho ministerstva financií, ministerstiev financií republík, Federálneho cenového úradu, cenových úradov republík, Štátnej banky československej (ďalej len „navrhovateľ") alebo na vlastný podnet na základe vyšetrení urobených v arbitrážnom konaní orgánmi hospodárskej arbitráže.

(3) Návrh na uloženie hospodárskej pokuty musí obsahovať označenie organizácie alebo orgánu, proti ktorému návrh smeruje, skutočnosti a dôkazy, ktorými sa odôvodňuje začatie konania, a navrhovanú výšku hospodárskej pokuty s uvedením okolností, ktoré môžu mať vplyv na jej uloženie a výšku.

(4) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť kontrolnú alebo revíznu správu (protokol), ktorou návrh odôvodňuje. Rovnopis návrhu musí súčasne zaslať organizácii alebo orgánu hospodárskeho riadenia, proti ktorému návrh smeruje, a jeho nadriadenému orgánu.

(5) Organizácia alebo orgán hospodárskeho riadenia, proti ktorému návrh smeruje, je povinný do 10 dní po tom, čo dostal rovnopis návrhu, zaslať hospodárskej arbitráži, navrhovateľovi a svojmu nadriadenému orgánu vyjadrenie k návrhu na uloženie hospodárskej pokuty.

(6) O návrhu na uloženie hospodárskej pokuty rozhodujú vždy traja arbitri, z ktorých jeden predsedá. Týchto arbitrov a predsedajúceho určí príslušný hlavný arbiter. Ak uloženie hospodárskej pokuty súvisí so zaistením obrany a bezpečnosti štátu alebo s dodávkami v odbore štátnych hmotných rezerv, je jedným z arbitrov náčelník vojenskej zložky Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky alebo jeho zástupca.

(7) Konania o návrhu na uloženie hospodárskej pokuty sú povinní zúčastniť sa vedúci pracovníci organizácie alebo orgánu hospodárskeho riadenia, proti ktorému sa konanie začalo, poverení zástupcovia jeho nadriadeného orgánu a navrhovatelia.

(8) V rozhodnutí hospodárskej arbitráže, ktorým sa organizácii alebo orgánu hospodárskeho riadenia ukladá povinnosť odviesť do štátneho rozpočtu hospodársku pokutu, môže byť uložená aj povinnosť uverejniť rozhodnutie. Hospodárska arbitráž môže v rozhodnutí tiež ustanoviť, že rozhodnutie uverejní, a to na náklad povinnej organizácie alebo orgánu hospodárskeho riadenia.

(9) Rozhodnutie o uložení hospodárskej pokuty môže zmeniť len Prezídium Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky. Návrh na toto opatrenie predkladá prezídiu príslušný minister (vedúci ústredného orgánu), prípadne príslušná rada krajského národného výboru alebo niektorý člen prezídia; návrh má odkladný účinok.

**§ 46c**
**Vykonávanie odvodov**

(1) Odvody a hospodárske pokuty uložené podľa § 46a a 46b organizáciám alebo orgánom v pôsobnosti federácie sa odvádzajú do štátneho rozpočtu federácie, odvody a hospodárske pokuty uložené ostatným organizáciám a orgánom sa odvádzajú do štátnych rozpočtov republík.

(2) V rozhodnutí o uložení odvodu do štátneho rozpočtu a o uložení hospodárskej pokuty sa uvedie, ktorá organizácia alebo orgán sú povinné odviesť sumu a akú. V rozhodnutí sa uvedie aj finančná správa, na účet ktorej sa má určená suma odviesť; rovnopis rozhodnutia zašle hospodárska arbitráž aj tomuto orgánu.

**§ 46d**

Pre konanie o odvode penále do štátneho rozpočtu a o uložení hospodárskej pokuty platia primerane ustanovenia tretej časti. Za tieto konania sa arbitrážne poplatky neplatia.“.

44. Za § 46d sa vkladá označenie piatej časti s nadpisom

„Piata časť

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia“.

45. V § 47 v druhej vete sa za slová „posledný deň lehoty“ vkladajú slová „na sobotu alebo“.

46. Za § 47 sa vkladá § 47a, ktorý znie:

**„§ 47a**

Ak z konania organizačnej jednotky socialistickej organizácie[7]) je organizácia zaviazaná alebo ak organizácia zodpovedá za záväzky svojej organizačnej jednotky, pokladá sa právo uplatnené voči organizačnej jednotke tiež za právo uplatnené voči organizácii.“.

47. Nadpis nad § 48 „Prechodné a záverečné ustanovenia“ sa vypúšťa.

48. § 49 ods. 3 znie:

„(3) Právomoc v hospodárskych sporoch o náhradu škody súvisiacej s prevádzkou dopravných prostriedkov (včítane sporov z regresných nárokov) prejde na hospodársku arbitráž dňom, ktorý určí vláda Československej socialistickej republiky. Do toho dňa rozhodujú tieto spory podľa doterajších predpisov súdy.".

**Čl. II**

Ustanovenie § 9a sa nevzťahuje na pracovníkov orgánov hospodárskej arbitráže, ktorých pracovný pomer vznikol pred 1. januárom 1983.

**Čl. III**

Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia sa splnomocňuje, aby v Zbierke zákonov vyhlásilo úplné znenie zákona č. 121/1962 Zb. o hospodárskej arbitráži, ako vyplýva z neskorších predpisov.

**Čl. IV**

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1983.

**Husák v. r.**

**Indra v. r.**

**Štrougal v. r.**

1) § 17 ods. 2 a § 113 Hospodárskeho zákonníka.

2) § 2 zákona č. 101/1963 Zb. o právnych vzťahoch v medzinárodnom obchodnom styku (Zákonník medzinárodného obchodu).

3) Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch.

4) § 24 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka.

5) § 142 ods. 4 Hospodárskeho zákonníka.

6) § 384a a 384b Hospodárskeho zákonníka.

7) § 17 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.